

תקיפה בצוותא והעונש בצידה

תקיפה מהווה בפני עצמה עבירה פלילית הצפויה לכתב אישום ולענישה חמורה בהתאם לנסיבותיה. ואולם, מה קורה כאשר לאירוע היה שותף יותר מאחד? במקרה זה עולה רף הענישה וקיימת התייחסות מחמירה עוד יותר. יחד עם זאת, קיימים מספר סייגים ותנאים בהם ייעזר הסנגור במטרה למזער ככל האפשר את האישומים התלויים כנגד לקוחותיו, ואת עונשיהם.

מהי תקיפה לפי החוק?

בחוק העונשין קיים מדרג של [עבירות תקיפה](#) בהתאם לחומרתן, אשר כולן מתבססות על הגדרת התקיפה על ידי סעיף 378: "המכה אדם, נוגע בו, דוחפו או מפעיל על גופו כוח בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית - הרי זו תקיפה; ולענין זה, הפעלת כוח - לרבות הפעלת חום, אור, חשמל, גז, ריח או כל דבר או חומר אחר, אם הפעילו אותם במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי נוחות". הסעיפים הבאים לחוק עוסקים בתקיפות מסוגים שונים, החל [בתקיפה סתם](#) שהעונש המרבי עליה עומד על שתי שנות מאסר, ועד לעבירות שדין שלוש שנות מאסר: [תקיפה הגורמת לחבלה ממשית](#), [תקיפה חבלנית](#), ותקיפה בעת או לצורך ביצוע פשע אחר.

תקיפה בצוותא

סעיף קטן 381 א' עוסק [בתקיפות שנעשו כדי לבצע פשע או לגנוב](#), או כהתנגדות למעצר ולכידה, וכאמור קובע עליהן ענישה של שלוש שנות מאסר. יחד עם זאת, סעיף קטן 381 ג' קובע כי: "העובר עבירה לפי סעיף קטן א' כאשר התקיפה הייתה בצוותא של יותר משני אנשים, דינו - 5 שנות מאסר". כבר מסעיף זה ניתן לראות את ההחמרה המשמעותית בהתייחסות לתקיפות המערבות יותר מאדם אחד, אף שיש לשים לב כי במקרה שלפנינו מדובר ב - "יותר משני אנשים". כלומר, יש צורך שלפחות שלושה אנשים יהיו שותפים למעשה על מנת שייחשב הדבר תקיפה בצוותא.

מצד שני, ראוי גם לשים לב שסעיף קטן 381 ג' אינו עוסק ביסוד הנפשי של תכנון מוקדם לביצוע התקיפה. כלומר, יסוד זה כבר מצוי בעצם הכוונה לבצע פשע, גניבה או להתנגד למעצר, אך אם ניקח לדוגמה התנגדות למעצר ייתכן שהיא התרחשה באופן ספונטאני וללא תכנון מוקדם. ועדיין, אם שלושה אנשים או יותר התנגדו למעצר בעודם מבצעים תקיפה לפי הגדרות סעיף 378, מדובר בתקיפה בצוותא. הדגש לגבי מספר המשתתפים והיסוד הנפשי מקבל משנה חשיבות גם בתקיפה בצוותא הנחשבת נסיבות מחמירות, כפי שנראה להלן.

תקיפה בנסיבות מחמירות

כפי שראינו, חוק העונשין קובע מאסר מרבי של שנתיים על תקיפה סתם (סעיף 379), ומאסר של 3 שנים על תקיפה הגורמת חבלה של ממש (סעיף 380). ואולם, סעיף 382 לחוק העונשין מרחיב בעניין זה וקובע כך: "נעברה עבירה לפי סעיפים 379 או 380 כשהיו נוכחים שניים או יותר שחברו יחד לביצוע המעשה בידי אחד או אחרים מהם, דינו של כל אחד מהם - כפל עונש הקבוע לעבירה". במילים אחרות, תקיפה בצוותא מביאה להכפלת העונש של כל המשתתפים, כך שעל תקיפה סתם צפויה תקופת מאסר מרבית של 4 שנות מאסר, ועל תקיפה הגורמת חבלה של ממש 6 שנות מאסר.

סוגיות משפטיות

נבחן כעת מספר סוגיות משפטיות העולות מהגדרתו של סעיף 382 לעניין **נסיבות מחמירות של תקיפה בשניים או יותר**:

1. בניגוד לתקיפה בצוותא הקשורה בביצוע פשע או התנגדות למעצר, כאן אין צורך שיהיו יותר משני שותפים למעשה, ומספיקים שניים בלבד.

2. אין צורך ששני המעורבים (או יותר) יפגעו בקורבן התקיפה. מספיק שאחד מהם עשה זאת על מנת שכולם יהיו מואשמים בתקיפה בנסיבות מחמירות. יחד עם זאת, במידה שהללו עזבו את מקום האירוע לפני שביצעו חברם את התקיפה, ולכן לא היו נוכחים, הרי שלא ניתן להאשיםם בעבירה זו.

3. יש לתת את הדעת על לשון החוק - "חברו יחד לביצוע המעשה". כאן נכנס לתמונה היסוד הנפשי של המשתתפים, כאשר הכוונה היא שהם דיברו ביניהם וקבעו לפני כן כי מטרתם היא לפגוע בקורבן. ראוי לציין כי לא מדובר דווקא בתכנון מדויק, ארוך ומפורט של דרך פעולה, ומספיק שדיברו וקבעו ביניהם ממש לפני האירוע כדי שהדבר יעלה בקנה אחד עם היסוד הנפשי הדרוש. מצד שני, אם השניים (או יותר) אכן היו נוכחים ביחד אך הגיבו לסיטואציה באופן ספונטני וללא הידברות מוקדמת, הרי שהיסוד הנפשי לא מתקיים. במקרה זה, גם אם כולם היו נוכחים וכולם פגעו בקורבנות (למשל בקטטה ספונטנית), תהפוך העבירה מתקיפה בנסיבות מחמירות לתקיפה רגילה בהתאם למאפייניה (תקיפה סתם, חבלה של ממש וכדומה).

4. נקודה חשובה נוספת היא הנוכחות במקום, שכבר דנו בה לעיל ונתונה לפרשנויות שונות. למעשה, אחת הסיבות להחמרה בתקיפה בצוותא היא עמדת הנחיתות הגדולה שבה נמצא הקורבן, וההשפעה החמורה יותר שסיטואציה זו נושאת עבורו לעומת תקיפה על ידי יחיד. אם ניקח לדוגמה אירוע בו שלושה אנשים נדברים ביניהם לפגוע באחר, ורק אחד מהם מוציא את התקיפה לפועל בעוד שני האחרים עדים - הרי שמדובר ללא ספק באירוע קשה במיוחד. מצד שני, אם שני השותפים האחרים הסתתרו מאחורי בניין וצפו בדברים בסתר, בעוד הקורבן כלל אינו מבחין בהם, הרי שמבחינתו החוויה אמנם קשה אך נעשתה רק על ידי אחד. במקרה זה הדעות המשפטיות חלוקות, כשיש הגורסים שעדיין מדובר בתקיפה בנסיבות מחמירות (מצד כל השותפים), ויש הגורסים כי זוהי תקיפה רגילה בלבד. ראוי לציין כי הגישה השכיחה במערכות האכיפה והמשפט נוטה לתמוך בפרשנות הראשונה והמחמירה יותר.

5. אנו רואים שסעיף 382 אינו מתייחס לשימוש בכלי נשק חם או קר במהלך התקיפה. זאת מאחר שמעשים אלו מטופלים בסעיפים אחרים של חוק העונשין ומהווים גם הם נסיבות מחמירות, לצד תקיפה של בני משפחה, קטינים וחסרי ישע.

תקיפה בצוותא בבית המשפט

כפי שראינו, קיימת החמרה משמעותית בתקיפה בצוותא לעומת תקיפה רגילה, כשהלכה למעשה העונש המרבי מוכפל וההתייחסות קשה בהרבה. לכן, ישנה חשיבות גדולה ביותר לעבודתו של הסנגור במקרים אלו, שישאף להמיר את האישומים מנסיבות מחמירות לרגילות. כלומר, התביעה תצטרך להוכיח בין היתר כי השותפים לתקיפה תכננו מראש לפגוע בקורבן, וגם היו נוכחים במקום בשעת מעשה. מאידך, עורך הדין של הנאשמים ישאף להראות כי מדובר בתגובה ספונטאנית לנסיבות, שלא הייתה כל הידברות מוקדמת ביניהם, שנאשם מסוים כלל לא הכיר לפני כן את האחרים, או שלא היה נוכח במקום. כפי שראינו, ייתכן מצב בו הקורבן לא מבחין באנשים האחרים ורק מסיק על נוכחותם, אך אלו מיהרו להסתלק מהמקום לפני שהעניינים התלהטו, ולמעשה אין כל ראייה להשתתפותם.

בנוסף, עורך הדין יעבור על מכלול הראיות והעדויות, וישאף להקטין ככל אפשר את כוחה של התביעה, החל מהפרכת בסיסה, דרך הוכחת פרובוקציות מצד הקורבן, הפרכת טענות וחוות דעת רפואיות הנוגעות לפגיעותיו, וכן הלאה. עוד יציג עורך הדין נסיבות מסוימות העשויות להקל עם כל אחד מלקוחותיו, כגון היעדר עבר פלילי, הבעת חרטה על מעשיו, תפקידו המינימאלי בהתרחשויות, היעדר כוונה לפגיעה, והמלצות שמתקבלות מטעם שירות המבחן במידה שנעשה תסקיר. כל אלו עשויים בהחלט להוביל להקלת האישומים והענישה, שכמעט בכל המקרים אינה מגיעה לרף המקסימאלי הקבוע בחוק.

זמנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בגין תקיפה בצוותא?

אתה זקוק לעורך דין פלילי מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, בין אם זה בחקירה המשטרתית ובין אם זה בכותלי בית המשפט, שכן המדובר בעבירה פלילית שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללת כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח למשך תקופה ארוכה. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לנאשמים המואשמים בעבירות תקיפה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונלקחת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין תקיפה בצוותא, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](mailto:asaf.dizak@asaf-dizak.com) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

17/02/2019
077-5006206
052-6885006

תקיפה בצוותא והעונש בצידה - עורך דין פלילי אסף דוק

{*:fast_contact}